

ЗВЕРНЕННЯ
до науково-педагогічних працівників НУБіП України,
які використовують тварини в дослідках із науковою та навчальною метою

Звертаємось до дослідників та НПП Університету, які в своїй діяльності використовують тварин як демонстраційні об'єкти або як особливо цінний матеріал у наукових дослідженнях.

Недалеко той час, коли Україна стане членом європейського співтовариства, жити та діяти за тими законами і правилами, за якими європейці живуть багато років, постійно їх вдосконалюючи.

Отже, щоб не бути «білою вороною», ми мусимо прийняти існуючі там правила гри.

Що чекаємо від європейського життя?

Для переконливості наводимо текст із привітального звернення до народу України з нагоди Дня Європи:

«Україна поступово інтегрується в Європейський простір. Коли ми говоримо про європейську інтеграцію, то найчастіше йдеться про зміну правил і процедур, експорт, довкілля, безпеку продуктів харчування, боротьбу з корупцією тощо.

Озираючись на 5 років назад, ми не можемо не усвідомлювати, що нині живемо в абсолютно іншій країні. Ми будемо не лише дороги і нові підприємства. Ми будемо свою державу на основі європейських цінностей, і ця держава постає, насамперед, у наших душах. Це виливається в людяне вшанування жертв воєн, замість танців на кістках, це відображається яскравими муралами на наших будинках, замість остогидлої радянської сірості, це, зрештою, робить нас спільнотою чуйних людей, які здатні дивитися далі свого особистого, робити щось більше, ніж досі, не лише для себе, а і для громади.

Україна змінюється назавжди. Це видно із суспільного дискурсу, бо нам уже замало вчасно розпочатого опалювального сезону – ми говоримо про необхідність речей, за які не вторгуєш грошей, не з'їси їх і не помацаєш. Нам важливо, щоб йшлося про повагу, рівність, гідність. Яскравий приклад – забезпечення гендерної рівності - рівності між чоловіками і жінками, яким я маю честь опікуватися в Уряді, за кілька років із суспільної дискусії перетворилося на реальну державну політику. А це долі мільйонів жінок, чоловіків і їхніх дітей. Ви ніколи не зможете виміряти у відсотках, наскільки вільніше і безпечніше вам стало жити, але точно зрозумієте це, коли, не доведи Боже, втратите.

У ці дні пам'ятаймо, що ще зовсім недавно ми жили в імперії, яка кидала людей голіруч на палаючий атомний реактор і яка одного дня вивезла увесь кримськотатарський народ світ за очі у вагонах для худоби. Ту країну не цікавили сльози дітей і стареньких, вона якраз і ставила собі за мету – знищення людських цінностей, людської подоби в людях. Ми ж, нарешті, будемо її повну протилежність – країну, де в центрі стоїть Людина з її плюсами і мінусами, часом не така, як ми звикли, однак яка від народження наділена Богом такими самими правами, як усі. З усвідомлення цієї істини починається все, про що йшлося на початку.»

Такі слова не можна ігнорувати. Змінитись «на Європейський» лад за один день – не вийде. Наближатись потрібно поступово, щоденно долаючи різницю в поглядах, в поведінці, в правилах, в щоденній буденній діяльності.

Що конкретно потрібно зробити нам для виконання вимог європейської спільноти в питаннях свого відношення до тварин, які ми використовуємо в своїй діяльності?

1) Вивчити і знати положення про утримання і використання тварин в дослідках і відтоді чітко дотримуватись тамтешніх вимог.

2) Для чого це?

Саме навколо цього розігруються всі добрі і погані сценарії. Адже незнання простих правил породжує у людини неправильні вчинки, пов'язані з некомпетентністю.

3) Якщо ви знаєте правила поведінки з піддослідною твариною, то тоді виникає питання: як себе поводити з тваринами на практиці, в своїй професійній діяльності. Відповідь на це дають матеріали комісії з біоетики, де кожен крок дослідника, доглядача тварин, педагога чітко регламентований.

Все заради захисту прав самого дослідника!

Згідно із положенням про Комісію з біоетики, затвердженим ректором НУБіП України наказом № 544 від «14» 05 2018 р. Комісія є незалежним органом, підзвітна Комітету з питань біоетики МОН України і виходить із принципів сумлінного виконання вимог чинних міжнародних стандартів (Належної Клінічної Практики / GCP, Належної Лабораторної Практики / GLP, Належної Статистичної Практики / GSP, Належної Виробничої практики / GMP) щодо охорони і гуманного ставлення експериментаторів до піддослідних тварин. Діяльність Комісії спрямована на захист тварин, що використовуються в наукових експериментах та навчальному процесі, а також прав дослідників.

В своїй діяльності Комісія керується положеннями чинного законодавства України, зокрема Закону України від 21.02.2006 р. 13447-IV «Про захист тварин від жорстокого поводження», розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 липня 2010 р. № 1585 «Про затвердження переліку нормативно-правових актів з питань захисту тварин від жорстокого поводження»; наказами Міністерства освіти і науки України від 03.05.2006 N 342 та від 01.03.2012 № 249, низкою міжнародних актів та загальновизнаними принципами і нормами біоетики.

Комісія здійснює незалежний розгляд етичних аспектів використання тварин у проведенні ветеринарних клінічних (доклінічних) випробувань лікарських засобів, технологій, матеріалів і виробів ветеринарного призначення, біологічно активних речовин, а також інших наукових дослідженнях і навчальному процесі.

4) Для чого це?

А це для захисту прав самого дослідника, доглядача і т.д., який має пояснити професійно свої дії захисникам тварин, якщо вони підозрюють, що дослідник «катує тварину».

Тоді і захисник тварин також стане поводитись адекватно, змінить риторику тощо.

Давайте спробуємо!

**Голова КБЕ,
професор**

А.Й.Мазуркевич